

דף כ.

עין משפט א.

ח"מ סימן רנט פ"ה ז

ז. המציל מהארי, או מזוטו של ים כשהים מגיע לחוף שוטף כל מה שמוצא בדרך חזרתו, ומשלוליתו של נהר כשהנהר גדל ויוצא על גדותיו. בכל אלו הרי מה שהציל שלו^ב ואפי' הבעל עומד וצווח^ע.

הגה: מ"מ לפנים משורת הדין מחזירים, או אם המלך גזר להחזיר אבדות אלו מחזירים מדינא דמלכותא^ב. וע"כ בספינה שטבעה בים שנתנו הקהילות חרם שכל מי שקונה מן הגוים שהצילו מן האבדה שיחזיר לבעליו צריכין להשיב, ואין לו מן הבעלים רק מה שנתן לגוי.

ח. אם יש מכשולות בנהר^א שעי"ז דבר הצף בו עומד שם אם הוא דבר שיש בו סימן מסתמא בעליו לא התייאשו.

הגה: ואם הוא דבר שאין בו סימן, אם הבעלים יכולים להציל והם רודפין אחר האבידה^ק אם הם היו שם, לא זכה בהם המציל^ר, אבל אם הוא דבר שאינו יכול להציל מיד והבעלים עומדים שם ואינו רודף אחריו ודאי התייאש.

ס. מברייתא דר"ש בן אלעזר שם כ"ד ע"א. ובע"ז מ"ג ע"א. ואפי' הבעלים רודפים אחריה ואומרים שלא נתייאשו, בטלה דעתו אצל כל אדם. סמ"ע ס"ק ט"ז.

ע. כ"כ הרא"ש שם במציעא פ"ב סי' ו'.

פ. בס"י שני' סעיף ז' כתב הרמ"א שנוהגים להחזיר גניבה אפי' אחר יאוש ושינוי רשות ע"פ דינא דמלכותא. סמ"ע ס"ק י"ז.

ועפ"ז העלה ביביע אומר חו"מ ח"ז סי' ט' שיש ירושה לבנים בחיבורי אביהם ויכולים לאסור על כל אדם הדפסת חיבוריו בלי רשותם, וזה גם מדינא דמלכותא מלבד גזירתו של המחבר, והסכמת המחברים ע"ש.

צ. אבנים וסתימת גדר שעושין לדגים, רש"י שם בד"ה דמתקיל.

ק. שזו הוכחה שאינם מתייאשין ומחזירין להם, וכ"כ התוס' בדף כ"ב ד"ה שטף.

ר. כיון דבאיסורא באו לידו שהבעלים לא ידעו עדיין וע"כ אע"ג דנתייאשו הבעלים אח"כ כשנודע להם, לא זכה בהם.

הגה: אוזיין ותרנגולין שברחו מבעליהן הוי הפקר, וכל המחזיק בהן זכה ^ש, ודוקא שא"א לבעליהן להחזירן.

יו"ד סימן א פעיף ד

עין משפט ב.

ה. אבדו גדייו או תרנגוליו ומצא אותם שחוטים כראוי במקום שרוב ישראל מצויים מותרים ^ח, בין שמצאם בשוק בין שמצאם באשפה שבבית אבל באשפה שבשוק אסורים ^א.

ש. ר"ן בריש פ' שילוח הקן בחולין קל"ט ע"א.

ת. ברייתא בחולין י"ב וכו' חנינא. הרא"ש והרשב"א והר"ן.

והוסיף הרא"ש דגם בעינן שרוב גנבי העיר ישראלים דחשוד על הגניבה אינו חשוד על השחיטה ועיין לעיל בסי' קי"ח.

ועוד כתב הש"ך דמיירי באופן שאין בו איסור של בשר שנעתלם מן העין. והט"ז כתב לכך נקטו גדייו דהיינו שיש לו סימן שהם שלו דאי לאו הכי הוי בשר שנתעלם מן העין ואסור אפי' במקולין של ישראל.

א. משום שאדם עשוי להטיל נבלתו שם, וכתב הב"ח בשם המחבר במקום שרוב ישראל מצויים, פירושו היינו אפי' רוב העיר והשוק עובדי כוכבים רק שבאותו מקום רוב ישראל הם מותר. וכן אם רוב עובדי כוכבים מצויים שם אפי' רוב העיר והשוק ישראל אסור והכל תלוי במצוי, ואם עובדי כוכבים וישראל המצויים שווים אזלינן בתר רוב השוק שנמצא שם, ואם שווים בשוק אזלינן בתר רוב העיר, ואם שווים בעיר אסור.